

РІШЕННЯ № 54

Щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання»

«05» серпня 2020 року

м. Київ

17 липня 2020 року Міністерством юстиції України презентовано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання». Як відомо, документ підготовлено в рамках проведення п'ятого блоку Моніторингу впровадження та аналізу ефективності прийнятих нормативно-правових актів у сферах правового регулювання банкрутства, виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб), судово-експертної діяльності, судоустрою та судочинства, кримінальної юстиції, адвокатури та адвокатської діяльності.

Рада адвокатів України розглянула запропонований Міністерством юстиції України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання», що попередньо опрацьований Комітетом НААУ з питань безоплатної правової допомоги.

Рада адвокатів України на засадах партнерства з Міністерством юстиції України підтримує розвиток профільного законодавства, зокрема Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та інших нормативно-правових актів, а також планує в подальшому приймати активну участь у роботі з удосконалення законодавства в сфері надання безоплатної правової допомоги в Україні.

Рада адвокатів України в цілому схвалює запропонований Міністерством юстиції України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання». Разом з тим, звертає увагу на ряд принципових позицій, з якими члени Ради адвокатів України погодилися одноголосно.

Зокрема йдеться про запровадження нового інструменту забезпечення якості надання безоплатної правової допомоги шляхом упровадження механізму оцінювання якості наданої правової допомоги з використанням інструменту рецензування («peer review») комісіями незалежного оцінювання якості надання безоплатної вторинної правової допомоги та відібраними ними на конкурсних засадах адвокатами - експертами.

Так, запровадження інструменту рецензування («peer review») для адвокатів не узгоджується з основними гарантіями адвокатської діяльності в частині професійної незалежності та захисту адвокатської таємниці, а також створює велику загрозу знищення гарантованого Конституцією України права на захист і порушує вимоги Кримінального процесуального кодексу України щодо недопустимості розголошення відомостей досудового розслідування та Закону України «Про захист персональних даних».

В цілому, Рада адвокатів України погодилася, що впровадження інструменту рецензування («peer review») у запропонованій моделі для адвокатів не відповідає інтересам адвокатури України, яка є незалежним від держави самоврядним інститутом, а його впровадження призведе, у тому числі, до економічного послаблення інституту адвокатури через знецінення результатів інтелектуальної праці адвокатів.

Таким чином, Рада адвокатів України прийшла до висновку, що запропонований проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання» інструмент рецензування («peer review») для адвокатів розроблений у повній невідповідності гарантіям адвокатської діяльності, а перспектива його впровадження не відповідає інтересам незалежної адвокатури та суперечить європейському вектору розбудови сучасного українського правового простору, тому не може бути підтриманий та схвалений Радою адвокатів України.

Проте, запровадження такого інструменту рецензування («peer review») можливе для працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (юристів), які не мають статусу адвоката та не мають відповідних кваліфікаційних процедур доступу до професії та дисциплінарних стягнень.

Запровадження механізму рецензування («peer review») можливе у моделі, коли професійні адвокати комісій з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги при радах адвокатів регіонів будуть рецензувати юристів центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а рецензування професійних адвокатів буде здійснюватися рівнозначними адвокатами-членами комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, що діють при радах адвокатів регіонів.

Разом з тим, Рада адвокатів України зазначає, що якість надання безоплатної правової допомоги адвокатами перебуває на належному рівні, про що свідчить незначна кількість скарг до дисциплінарних органів та комісій з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги, що діють при радах адвокатів регіонів.

Враховуючи викладене, Рада адвокатів України, обговоривши запропонований Міністерством юстиції України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання», заслухавши Голову Ради адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України Ізовітову Л.П.; представника адвокатів Хмельницької області у складі Ради адвокатів України, члена Наглядової ради Координаційного центру з надання правової допомоги Каденко О.О.; Голову Комітету НААУ з питань безоплатної правової допомоги Дроздова О.М.; Голову Наглядової ради Координаційного центру з надання правової допомоги, керівника Секретаріату Національної асоціації адвокатів України (Ради адвокатів України) Красника В.В., врахувавши пропозиції, зауваження та доповнення членів Ради адвокатів України, керуючись статтею 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Доручити Голові Ради адвокатів України Ізовітовій Л.П. направити звернення до Міністерства юстиції України щодо неприпустимості запровадження у запропонованій законопроектом додаткової моделі для адвокатів нового інструменту забезпечення якості безоплатної правової допомоги шляхом упровадження механізму оцінювання якості наданої правової допомоги з використанням інструменту рецензування («peer review») комісіями незалежного оцінювання якості надання безоплатної вторинної правової допомоги та відібраними ними на конкурсних засадах адвокатами-експертами.
2. Доручити Голові Ради адвокатів України Ізовітовій Л.П. направити до Міністерства юстиції України пропозиції, зауваження та доповнення до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання», що надійшли від Комітету НААУ з питань безоплатної правової допомоги та адвокатів зі всієї України.
3. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити Міністерство юстиції України та на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України /підпис/ **Л.П. Ізовітова**

Секретар Ради адвокатів України /підпис/ **І.В. Колесников**